

מסכת ראש השנה דף ל ע"א

משנה. בראשונה היה הלולב ניטל במקדש שבעה ובמדינה יום אחד, משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא לולב ניטל במדינה שבעה, זכר למקדש, ושיהא יום הנף כולו אסור. **גמרא.** ומנלן דעבדינן זכר למקדש? דאמר קרא (ירמיהו ל) כי אעלה ארכה לך וממכותיך ארפאך נאם ה' כי נדחה קראו לך ציון היא דרש אין לה, מכלל דבעיא דרישה. ושיהא יום הנף כולו אסור. מאי טעמא? מהרה יבנה בית המקדש, ויאמרו: אשתקד מי לא אכלנו בהאיר מזרח - עכשיו נמי ניכול. ולא ידעי דאשתקד לא הוה עומר - האיר מזרח התיר, השתא דאיכא עומר - עומר מתיר. - דמיבני אימת? אילימא דאיבני בשיתסר - הרי האיר מזרח התיר. אלא דאיבני בחמיסר - מחצות היום ולהלן לשתרי, דהא תנן: הרחוקין מותרין מחצות היום ולהלן, לפי שאין בית דין מתעצלים בו! - לא נצרכא, דאיבני בחמיסר סמוך לשקיעת החמה. אי נמי - דאיבני בליליא. (אמר) רב נחמן בר יצחק [מסורת הש"ס: אמר]: רבן יוחנן בן זכאי:

רש"י

משנה. בראשונה היה לולב ניטל במקדש שבעה - דכתיב (ויקרא כג) ושמחתם לפני ה' אלהיכם שבעת ימים, ובמדינה יום אחד - דכתיב (ויקרא כג) ולקחתם לכם ביום הראשון. **ושיהא היום הנף כולו אסור** - יום הנפת עומר כולו אסור לאכול מן החדש, ומדאורייתא משהאיר מזרח מותר, כדאמרינן במנחות (סח, א) כתוב אחד אומר עד עצם היום הזה וכתוב אחד אומר עד הביאכם וגו' הא כיצד, בזמן הבית - עומר מתיר, ובזמן שאין עומר - עצם היום מתיר. **גמרא.** כי **אעלה ארוכה לך וגו'** - סיפיה דקרא ציון היא דורש אין לה. **מאי טעמא** - גזר עליה. **דאיבני אימת** - שיהא לנו לחוש עכשיו לכך. **הרי האיר מזרח התיר** - דהא לא היה מזבח. **אלא דאיבני בחמיסר** - שהיה שהות לקצור במוצאי יום טוב, ולהביאו למחר כמצותו. **מחצות היום ולהלן לישתרי** - השתא, ולא לגזור עליה רבן יוחנן אלא עד חצות היום, ואי נמי מהרה יבנה, ויאמרו אשתקד מי לא אכלנו מחצות היום ולהלן - השתא נמי ניכול - שפיר אכלי, ואפילו הרחוקים מירושלים שלא ראו הקרבתו יש להם לסמוך

דודאי קרב כבר, דאמר מר: הרחוקין היו מותרין בזמן הבית מחצות היום ולהלן כו'. **לא צריכא דאיבני סמוך לשקיעת החמה דחמיסר אי נמי דאיבני בלילה** - רבן יוחנן חושש לשמא יבנה לשקיעת החמה או בליל ששה עשר בחצי הלילה, או סמוך לבקרו, שלא יהא שהות לקצירתו והבהובו באבוב של קלאין וטחינתו והרקדתו והקרבתו עד חצות, ואי הווי רגילי למיכל חדש מחצות היום בזמן הזה - אתי למיכל נמי ההוא יומא הכי, ועבדי איסורא, ואם תאמר: היכי משכחת לה דאיבני בחמיסר ביום טוב, ודאיבני בליליא, והא קיימא לן במסכת שבועות (טו, ב) דאין בנין בית המקדש לא ביום טוב ולא בלילה, הני מילי בנין בידי אדם, אבל בנין העתיד לבא - בידי שמים הוא.

תהלים פרק קמ"ב

בונה ירושלים יקוץ נדחי ישראל יכנס:

מסכת ברכות דף מט ע"א

אמר רב ששת: פתח ברחם על עמך ישראל חותם במושיע ישראל, פתח ברחם על ירושלים - חותם בבונה ירושלים. ורב נחמן אמר: אפילו פתח ברחם על ישראל חותם בבונה ירושלים, משום שנאמר: (תהלים קמ"ז) בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס, אימתי בונה ירושלים ה' - בזמן שנדחי ישראל יכנס.

Rabbi Brovender's Shiur is sponsored in memory of Mr. Gerald Moskowitz z"l by his family.
לע"נ גרשון אלטר בן יהודה וולף ז"ל

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.